

Tuusniemen kunnan teknisen lautakunnan lausunto Itä-Suomen hallinto-oikeudelle jätettyyn valitukseen moottorikelkkareitin, Soittu-Juojärvi-Heinäveden raja, reittisuunnitelman ja reitinpitäjän hyväksymisestä sekä oikaisuvaatimuksista edellä mainittuun päätökseen

Tekn.ltk 04.08.2025
254/08.00.00/2025

Asia: Lausunnon antaminen Itä-Suomen hallinto-oikeudelle

Kansalaisten maastoliikennevalvontayhdistys ry on jättänyt Itä-Suomen hallinto-oikeudelle valituksen Tuusniemen kunnan teknisen lautakunnan päätöksistä 17.12.2024 § 113 Maastoliikennelain (1710/95) 15 §:n mukaisen moottorikelkkareitin, Soittu-Juojärvi-Heinäveden raja, reittisuunnitelman ja 14 §:n mukaisen reitinpitäjän hyväksyminen ja 19.2.2025 § 23 Kiinteistön 857-418-8-137 Peltoniemi omistajien, Metsäyhtymä Airaksinen sekä Kansalaisten maastoliikennevalvontayhdistys ry:n oikaisuvaatimus / Moottorikelkkareittisuunnitelma välillä Soittu- Juojärvi-Heinäveden raja sekä 19.2.2025 § 24 Kiinteistön 857-418-8-125 Rasinmäki omistajan oikaisuvaatimus / Moottorikelkkareittisuunnitelma välillä Soittu- Juojärvi-Heinäveden raja. Kansalaisten maastoliikennevalvontayhdistys ry ja asianosaiset vaativat valituksessaan edellä mainittujen päätösten kumoamista. Lausunto pyyntö ja valitus liitteenä (*Liite1.*) ja (*Liite2.*).

Valituksen alaisten päätösten käsittely

Tuusniemen kunnan tekninen lautakunta 17.12.2024 § 113

Maastoliikennelain (1710/95) 15 §:n mukaisen moottorikelkkareitin, Soittu-Juojärvi-Heinäveden raja, reittisuunnitelman ja 14 §:n mukaisen reitinpitäjän hyväksyminen:

Reitin virallistamiseksi on siitä laadittu reittisuunnitelma, jonka hyväksyy kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Virallisella reitillä on oltava reitin pitäjä, jonka tehtävänä on vuosittain huolehtia siitä, että reitti on käyttöönottohetkellä ajettavassa kunnossa ja turvallinen käyttäjälle. Vastuu reitin käyttämisestä ja mahdollisesti aiheutuneista vahingoista on reitin käyttäjällä. Reittisuunnitelma liitteenä (*Liite3.*).

Moottorikelkkareitti Soittu-Juojärvi-Heinäveden raja

Reitti on ns. jatkoyhteys viralliseen reittiin Tuusniemen keskustasta. Reitit yhdistyvät toisiinsa Juojärven yli kulkevan epävirallisen jääyhteyden kautta.

Suunniteltu reitti kulkee Soitun laavulta Juojärven rantaan ja edelleen Tulisaaren kohdalta Juojärven rannasta Heinäveden rajalle, missä se yhtyy ns. "Kuikka Koposen Kiemuroihin".

Reitin suunnittelu, kuuleminen ja lausunnot

Reitti on osa Koillis-Savon ulkoilureittien täydennyshanketta, jossa viiden kunnan alueella virallistetaan moottorikelkkareittejä.

Alkuperäisen reittisuunnitelman on laatinut Pohjois-Savon ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat vastuualue.

Reittisuunnitelman on päivittänyt Sweco Finland Oy vuonna 2023. Tuusniemen kunnan alueella suunniteltu moottorikelkkareitin pituus on noin 21 km.

Alkuperäiseen suunnitteluun ovat osallistuneet myös maanomistajat. Maanomistajille järjestettiin alueittain suunnitteluiltoja, joissa he ovat voineet osallistua reitin suunnitteluun. Tuusniemellä reittisuunnittelun pohjalta on pidetty iltatilaisuus syksyllä 2009 ja sen lisäksi maanomistajien kanssa oltiin yhteydessä puhelimitse, sähköpostitse tai kirjeitse. Heille lähetettiin tiedote sekä kartta suunnitellusta linjauksesta, jolloin he ovat voineet kommentoida suunnitelmaa tai esittää siihen omia ehdotuksia.

Vuonna 2023 täydennetyn suunnitelman käsittelystä on kuulutettu ilmoituksella Koillis-Savo lehdessä 5.7.2024, kuulutuksesta tehtäville muistutuksille oli annettu määräaika 9.8.2024 asti. Suunnittelija, Sweco Finland Oy on kuullut maanomistajia kirjeellä heinäkuussa 2024. Kuulemisesta on voinut tehdä muistutuksia 9.8.2024 asti. Muistutuksia jättäneet on kuultu uudestaan lokakuussa 2024.

Hakija on pyytänyt ennen suunnitelman vireille laittoa lausunnot seuraavilta tahoilta:

- ELY Liikenne ja infrasturuktuuri -vastuualue
- ELY Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
- Pohjois-Savon alueellinen vastuumuseo
- Pohjois-Karjalan Sähkö Oy

Annetut lausunnot eivät oleet ristiriidassa reittisuunnitelman kanssa. Lausunnoissa esitetyt kannanotot tulevat riittävässä laajuudessa huomioonotetuksi, kun noudatetaan hyväksyttyä reittisuunnitelmaa.

Muistutukset on huomioitu suunnittelijan vastineessaan esittämällä tavalla.

Tuusniemen tekninen lautakunta hyväksyi kokouksessaan 17.12.2024 maastoliikennelain 15 §:n mukaisen moottorikelkkareittisuunnitelman, moottorikelkkareitille Soittu-Juojärvi-Heinäveden raja sekä maastoliikennelain 14 §:n mukaiseksi reitinpitäjäksi Tuusniemen kunnan. Päätös liitteenä (*Liite4*).

Tuusniemen kunnan tekninen lautakunta 19.2.2025 § 23

Kiinteistön 857-418-8-137 Peltoniemi omistajien, Metsäyhtymä Airaksinen sekä Kansalaisten maastoliikennevalvontayhdistys ry:n oikaisuvaatimus / Moottorikelkkareittisuunnitelma välillä Soittu- Juojärvi-Heinäveden raja:

Kiinteistön 857-418-8-137 Peltoniemi omistajat Metsäyhtymä Airaksinen sekä Kansalaisten maastoliikennevalvonta ry on jättänyt Tuusniemen kunnan tekniselle lautakunnalle oikaisuvaatimuksen, joka on päivätty 31.12.2024. Oikaisuvaatimus koskee koko reittisuunnitelmaa ja reitinpitäjää.

Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan kumoamaan koko päätös: 17.12.2024 § 113 maastoliikennelain 15 §:n mukaisen moottorikelkkareittisuunnitelman hyväksyminen välillä Soittu – Juojärvi – Heinäveden raja sekä 14 §:n mukaisen reitinpitäjän valinta. Perusteluina päätöksen kumoamiseksi oikaisuvaatimuksen jättäneet esittävät:

1. Vastoin maastoliikennelakia

- Suunnitelman mukaan puusto poistetaan reitiltä ja pohja tasataan kannoista, kivistä ja mättäistä ja suurista epätasaisuuksista 6 m leveydeltä. Kelkkareitin pohjan tulee olla niin tasainen, että siinä pystyy ajamaan, kun lunta on vähintään 20 cm. Mitä tasaisemmaksi reitin maapohja saadaan, sitä helpompaa on reitin talvikunnossapito. Reittien sivukaltevuus ei saa ylittää 4 - 5 %. Tasattavat kannot ja kivet pyritään upottamaan reittialueelle. Maastoliikennelain mukaan reitin pitäjällä on oikeus poistaa reitiltä ajoa haittaavia puita, pensaita sekä muita vähäisiä luonnonesteitä. Maastoliikennelaki ei oikeuta rakentamaan tasattuja väyliä.

- Maastoliikennelain mukaan reitistä ei saa aiheutua haittaa kiinteistön tarkoituksenmukaiselle käytölle. Metsänhoidon kannalta tarpeellisten teiden tekeminen metsään vaikeutuu oleellisesti. Samoin reittien pitäminen ajokunnossa metsätöiden aikana aiheuttaa haittaa.

2. Vastoin hallintolakia 6, 44, 45, 49c, 50 §

- Hallintolain 6 § pykälän mukaan viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia. Päätöksessä tai reittisuunnitelmassa ei ole mitään perusteluja tai laskelmia yleisestä edusta, jolla hanketta perustellaan. Lunastuslain mukaan lunastusta ei saa panna täytäntöön, jos yksityinen haitta on suurempi kuin yleinen etu. Omaisuuden käyttöoikeus on oikeusjärjestyksen perusteella odotettu oikeus.

- Hallintolain 45 § pykälän mukaan päätöksen perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset. Lyhyesti miksi reittejä tarvitaan ?

- Oikaisuvaatimusaika on ilmoitettu virheellisesti.

- Hallintolain 50 § pykälän mukaan viranomainen voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen, jos päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen. Suunnitelman mukaan moottorikelkkailun kasvun myötä on tullut tarve ohjata ja kanavoida kelkkailua tarkemmin. Ajoneuvorekisterikeskuksen mukaan liikennekäyttöön rekisteröityjen kelkkojen määrä on vähentynyt vuodesta 2007 lähtien niin koko maassa kuin Pohjois-Savossa. Suunnitelman mainitsemasta moottorikelkkailukenteen kasvusta ei ole mitään perustelua, koska tilastokeskuksessa ei tilastoida maastoliikenteen määrää eikä suunnitelma mainitse lähdettä, johon väite perustuu. (Rekisteröintitilastossa on mukana liikenteestä poistettuja kelkkoja)

3. Hallintolain käyttölaki

- Hallintolain käyttölaki kumottu 2020, joten siihen ei voi viitata päätöksissä.

4. Sopimus Kuopion kanssa

- Puhelinkeskustelussa [REDACTED] --> [REDACTED]
Puhelinkeskustelussa tuli esille Kuopion kanssa 17.1.2011 tehty sopimus, joka velvoittaa moottorikelkkailureitin rakentamiseen. Kyseessä lienee EAKR-hanke, jonka projektikoodi on A32030 vuodelta 2012. Kyseisessä hankkeessa Kuopio ja Koillis-Savon kunnat sitoutuivat rakentamaan kelkkareitit. Hanke päättyi vuoden

2014 loppuun ja vieläkkään Kuopio ei ole hankkeesta toteuttanut omaa osuuttaan. Reittisuunnitelmat on hyväksymättä, Uuhimäen, Suuri- Pieksän ja Annamariin tiehaaran reittien osalta. Rakentamatta on myös Tervon reitti. Hankkeet pitää valtion avustuslain mukaan saattaa loppuun 10 vuoden kuluessa, niin kyseisen hankkeen toteutusaika on päättynyt jo muutama vuosi sitten eikä velvoita Tuusniemeä mitenkään.

Ympäristön suojelusihteerin perustelut oikaisuvaatimuksen jättäneiden esittämiin väittämiin:

Oikaisuvaatimuksen kohdat: 1. Vastoin maastoliikennelakia ja 2. Vastoin hallintolakia 6, 44, 45, 49c, 50 §. Korkein hallinto-oikeus on ottanut kantaa em. asioihin päätöksessään 6.9.2016 Diaarinumero 3490/1/15, 3543/1/15. 4. Sopimus Kuopion kanssa: Tuusniemen teknisen lautakunnan päätöksessä joka on oikaisuvaatimuksen kohteena ei mainita Tuusniemen kunnan ja Kuopion kaupungin välistä sopimusta moottorikelkkareitin perustamisesta.

Tuusniemen tekninen lautakunta ei hyväksynyt kokouksessaan 17.12.2024 edellä mainittua oikaisuvaatimusta. Päätös oikaisuvaatimuksen käsittelystä liitteenä (*Liite5.*).

Tuusniemen kunnan tekninen lautakunta 19.2.2025 § 24

Kiinteistön 857-418-8-125 Rasinmäki omistajan oikaisuvaatimus / Moottorikelkkareittisuunnitelma välillä Soittu- Juojärvi-Heinäveden raja:

Kiinteistön 857-418-8-125 Rasimäki omistaja on jättänyt Tuusniemen kunnan tekniselle lautakunnalle oikaisuvaatimuksen, joka on päivätty 6.1.2025. Oikaisuvaatimus koskee tilaa Rasimäki (857-418-8-125). Maanomistaja kieltää reitin sijoittamisen mailleen.

Ympäristön suojelusihteerin perustelut oikaisuvaatimuksen jättäneen esittämiin väittämiin:

Tilan Rasimäki 8:125 ohittaminen on käytännössä vaikeaa, koska tila sijaitsee maanteiden Luostaritie ja Levälähdentie välissä ja kelkkareitti voidaan perustaa lain mukaan myös yleisen kulkuyhteyden luomiseksi. Maanomistajille maksettavat korvaukset määrittää maanmittaustoimisto reittitoimituksen yhteydessä

Tuusniemen tekninen lautakunta ei hyväksynyt kokouksessaan 17.12.2024 edellä mainittua oikaisuvaatimusta. Päätös oikaisuvaatimuksen käsittelystä liitteenä (*Liite5.*).

Valitus Itä-Suomen hallinto-oikeudelle

Kansalaisten maastoliikennevalvontayhdistys ry ja asianosaiset vaativat, että Tuusniemen kunnan teknisen lautakunnan tekemät päätökset 17.12.2024 §113 ja 19.2.2024 §23 ja §24 on kumottava.

Vaatimuksen perustelut

1. Päätökset on perusteltava

- Reitin perustamisen edellytykset eivät täyty ja päätös on puutteellisesti perusteltu. Moottorikelkkailun ohjaaminen jäälle huonontaa liikenneturvallisuutta.
- Reittisuunnitelman hyväksyntä ja oikaisuvaatimusten hylkäämisen muodostama kokonaisuus ei täytä lain vaatimusta hyväksyttävälle päätökselle.
- Tuusniemen teknisen lautakunnan päätöksessä ei ole kohtaa perusteluista, eikä päätöksen tekstiosassa missään perustella päätöstä maastoliikennelain vaatimalla tavalla, kun kaikki maanomistajat eivät ole hyväksyneet reitin perustamista. Monista lausunnoista käy ilmi, etteivät maanomistajat ole hyväksyneet reitin perustamista.
- Päätöksessä ei mainita mitenkään, mitkä säädökset oikeuttavat perustuslain suojaaman omaisuuden suojan ohittamiseen.

2. Puutteellinen valmistelu

- Moottorikelkkailun meluvaikutusta ei ole otettu huomioon rantakaava-alueella.
- Tuusniemen oikeusvaikutteisessa rantaosayleiskaavassa ei ole määritelty moottorikelkkailua varten reittejä.
- Päätös on valmisteltu puutteellisesti. ELY -keskuksen lausunnossa määritetään, että yksityisteiden liittymistä on oltava hyväksyntä reittipäätöksen liitteenä.
- Monista liittymistä huolimatta ei tarvittavia teiden käyttäjien hyväksymislausuntoja ollut reittipäätöksen liitteenä.

3. Vaikutusten arviointi on tekemättä

- Päätökseen ei ole pyydetty lausuntoja luonnonsuojelujärjestöiltä tai metsästysseuroilta, joista selviäisivät mahdolliset metsojen soidinalueet tai suojeltavat kasvit.

4. Hallintolain 44 ja 45 §

Päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

- Jos päätösten perusteluista ei ilmene, kuinka viranomainen on tutkinut asiaa ja mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisun syntymiseen, viranomainen on *asian jättänyt tutkimatta*, jolloin päätöstä ei ole *perusteltu* hallintolain 45 § mukaisesti. Kun kyseessä on perustuslailla suojatun perusoikeuden rajoittamisesta, päätöksen perustelun pitää olla riittävä, selkeä ja yksiselitteinen.

5. Maastoliikennelaki 1 §

Tämän lain tarkoituksena on ehkäistä haittoja, joita luonnolle tai muulle ympäristölle, luontaiselinkeinolle, yleiselle virkistyskäytölle tai muulle yleiselle edulle taikka yksityiselle edulle aiheutuu moottorikäyttöisten ajoneuvojen käytämisestä maastossa ja moottorikelkkailureitillä, sekä edistää liikenneturvallisuutta. Haittojen ehkäisemiseksi ja liikenneturvallisuuden edistämiseksi on noudatettava myös, mitä muualla laissa säädetään. Reitti ohjaa kelkkailijat jääalueelle, joilla tunnetusti

hukkuminen on kelkkailijoiden yleisimpiä kuolinsyitä.2 (Kaksi kuoli Ahtärissä Ouluveden vesialueella pe 14.3.2025)

6. Moottorikelkkareitin laatu

- Tuusniemen hyväksymän Reittisuunnitelman mukainen reitti on laadultaan voimassaolevan Maastoliikennelain ja sen soveltamisohjeen vastainen.3 (Liite: Ohje 5 1991 Direktiv_YM YSO)

Valmistelija Petteri Heikkinen, rakennustarkastaja-ympäristön suojelusihteri, 044-7209 032.

Päätösehdotus Tuusniemen kunnan rakennustarkastaja-ympäristön suojelusihteri esittää tekniselle lautakunnalle hyväksyttäväksi seuraavaa lausuntoa:

Lausunto

Tuusniemen kunnan Tekninen lautakunta esittää Itä-Suomen hallinto-oikeudelle valituksen hylkäämistä kaikilta osin.

Valituksen hylkäämisen ensimmäisenä perusteluna esitämme, että alkuperäinen reittisuunnitelma vuodelta 2011 on jo kertaalleen hyväksytty ja siitä tehdyt valitukset on käsitelty Itä-Suomen hallinto-oikeudessa, antopäivä 2.10.2015 diaarinumerot 00126/KU/5156, 00149/KU/5156, 00155/KU/5156, 00156/KU/5156 sekä Korkeimmassa Hallinto-oikeudessa, antopäivä 6.9.2016 diaarinumerot 3490/1/15 ja 3543/1/15. Sekä Itä-Suomen hallinto-oikeus että Korkein Hallinto-oikeus hylkäsi valitukset. Hallinto-oikeuksien päätökset liitteenä (Liite6.). Tällä hetkellä hyväksymisprosessi olevaa reittisuunnitelmaa on muutettu alkuperäisestä vain pieniltä osaltaan ja valituksen tekijöiden omistamien maa-alueiden kohdalla reitti kulkee täsmälleen samassa paikassa alkuperäisen suunnitelman kanssa.

Toisena perusteluna valituksen hylkäämiselle esitämme, että moottorikelkkailun kasvun myötä on tullut tarve ohjata ja kanavoida kelkkailua tarkemmin. Perustamalla virallisia kelkkailureittejä saadaan minimoitua haitat, perustettua kelkkailijan kannalta mielekkäät ja hyvin hoidetut reitit sekä tuotua kelkkailutoiminta paremmin virallisen valvonnan piiriin. Hoidettuja, turvallisia kelkkailureittejä voidaan myös uskottavammin markkinoida ja hyödyntää matkailuelinkeinossa. Valtakunnallisena tavoitteena on saada koko maan kattava runkoreitistö, joka koostuu virallisista reiteistä. Keskittämällä ajaminen hyvin suunnitelluille ja valvotuille reiteille saadaan kelkkailutoiminta hallitummaksi ja turvallisemmaksi.

Lisäksi tekninen lautakunta esittää, että valitus päätökseen 19.2.2024 § 24 on hylättävä, koska em. pykälässä käsitellään muutoksen hakua, jossa hakijana on ollut kiinteistön 857-418-8-125 Rasinmäki omistaja xxx xxx. xxx ei löydy asianosaiset listasta, eikä häneltä ole valtakirjaa Kansalaisten maastoliikennevalvontayhdistys ry:lle. Tästä johtuen Kansalaisten maastoliikennevalvontayhdistys ry ei ole oikeutettu valittamaan em. päätöksestä Hallinto-oikeuteen.

Perusteluinaan valituksen väittämiin lautakunta lausuu:

1. Päätökset on perusteltava

- Reitin jääosuudet eivät ole reitin virallisia osia. Jääosuus risteä vain yhden jäätien kanssa, joten emme näe suurta riskiä muulle liikenteelle.
- Valittaja ei ole esittänyt riittäviä perusteluja miksi reittisuunnitelman hyväksyntä ja oikaisuvaatimusten hylkäämisen muodostama kokonaisuus ei täyttäisi lain vaatimusta hyväksyttävälle päätöksenteolle.
- Päätösten perusteluja on esitetty sekä päätöksissä ja reittisuunnitelmassa, jotka yhdessä muodostavat riittävän kattavan kokonaisuuden perusteluineen.

2. Puutteellinen valmistelu

- Meluvaikutukset on otettu huomioon. Perustelut löytyvät reittisuunnitelman kohdasta 3.3 Meluhaitat.
- Moottorikelkkareittejä ei tarvitse esittää yleiskaavassa ne voidaan perustaa reittitoimituksella.
- Tasoristeysten ylitykset on käsitelty reittisuunnitelman kohdassa 6.1.4 Tasoristeysten ylitykset.

3. Vaikutusten arviointi on tekemättä

- Päätökseen on pyydetty lausunnot seuraavilta tahoilta:
- ELY Liikenne ja infrasturuktuuri -vastuualue
- ELY Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
- Pohjois-Savon alueellinen vastuumuseo
- Pohjois-Karjalan Sähkö Oy

Annetut lausunnot eivät oleet ristiriidassa reittisuunnitelman kanssa.

Lausunnoissa esitetyt kannanotot tulevat riittävässä laajuudessa huomioonotetuksi, kun noudatetaan hyväksyttyä reittisuunnitelmaa.

Muistutukset on huomioitu suunnittelijan vastineessaan esittämällä tavalla

4. Hallintolain 44 ja 45 §

- Päätösten perusteluja on esitetty sekä päätöksissä ja reittisuunnitelmassa, jotka yhdessä muodostavat riittävän kattavan kokonaisuuden perusteluineen Hallintolain näkökulmasta.

5. Maastoliikennelaki 1 §

- Päätösten perusteluja on esitetty sekä päätöksissä ja reittisuunnitelmassa, jotka yhdessä muodostavat riittävän kattavan kokonaisuuden perusteluineen. Tässä kokonaisuudessa otetaan riittävällä tarkkuudella kantaa valittajan viittaamiin asioihin Maastoliikennelain näkökulmasta.

6. Moottorikelkkareitin laatu

- Valittaja ei ole esittänyt riittäviä perusteluja miksi reittisuunnitelma ei täyttäisi Maastoliikennelain ja sen soveltamisohjeen kriteereitä moottorikelkkareitin laadun osalta.

Päätös